

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор В.Д. Будак 2016 року

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>07 Управління та адміністрування</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>073 Менеджмент</u>
РІВЕНЬ ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)
КВАЛІФІКАЦІЯ	доктор філософії з менеджменту

Розглянуто та схвалено
на засіданні Вченої ради
Миколаївського
національного університету
імені В.О. Сухомлинського
від «14» травня 2016 року
протокол № 19

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Кваліфікація	доктор філософії з менеджменту

«ПОГОДЖЕНО»

навчально-методичною комісією
університету

голова _____ Н. І. Василькова
(протокол № 5 від 24.01.2018 р.)

вченою радою факультету економіки

голова _____ І. Т. Кіщак

(протокол № 7 від 08.12.2017 р.)

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

кафедрою менеджменту організацій
та зовнішньоекономічної діяльності

завідувач _____ Л. В.

Назарова

(протокол № 6 від 06.12.2017 р.)

Гарант освітньої програми

Доктор економічних наук, проф.

_____ І. Т. Кіщак

Профіль програми Доктор філософії в галузі менеджменту		
Тип диплома та обсяг робіт	Диплом доктора філософії, перший науковий ступінь, 4 академічних роки, 60 кредитів ЕКТС	
Наукова установа	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, м. Миколаїв	
Акредитуюча інституція	Міністерство освіти і науки України, Україна, пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135	
Період акредитації	2016 рік	
Рівень програми	QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень	
A		
Мета програми		
	Забезпечення підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері менеджменту шляхом набуття ними компетентностей, достатніх для виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а також їх підтримку в ході підготовки та захисту дисертації.	
B		
Характеристика програми		
1	Предметна область (галузь знань)	<u>07 Управління та адміністрування</u> <u>073 Менеджмент</u>
2	Фокус програми: загальний/ спеціальний	<p style="text-align: center;">Загальний</p> <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • функціонування підприємства як суб'єкта господарювання; • методів і економічних важелів регулювання підприємницької діяльності та їх ефективності; • організаційно-правових та економічних форм підприємницької діяльності; • виробничо-господарської діяльності підприємства; • місця й ролі неурядових організацій у лібералізації підприємницької діяльності; • теоретико-методологічних, науково-методичних та прикладних засад функціонування підприємств на внутрішніх і світових ринках товарів і послуг; • напрямів розвитку, тенденцій та закономірностей зовнішньоекономічної діяльності, зв'язків, товарних потоків суб'єктів господарювання та їх інфраструктурне забезпечення; • ефективності функціонування економічної, інвестиційної, інноваційної, виробничої, логістичної, маркетингової діяльності підприємств; • розвитку організаційно-правових форм підприємницької діяльності; • розвитку форм власності і їх впливу на ефективність діяльності підприємства, шляхів їх реалізації на підприємствах; • теоретико-методологічних аспектів формування чинників, ресурсів, видів, стадій та результатів економічної діяльності

		<p>підприємств.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальний</p> <p><i>Дослідження:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основних засобів (фондів) підприємства: економічної сутності, структури, зносу, амортизації; виробничої потужності підприємства; • оборотних коштів: структури, кругообігу, нормування, показників та шляхів їх ефективного використання; • економічних проблем та механізмів ресурсо- та енергозбереження й інтенсифікації виробництва; • видів планування: стратегічного, тактичного планування й оперативного-календарного планування, бізнес-планування; • особливостей формування затрат та собівартості продукції; • особливостей формування фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, підвищення конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому ринку; реструктуризації та санації підприємства; банкрутства та ліквідації підприємства; • теоретико-методологічних, науково-методичних та прикладних засад контролювання, моніторингу і діагностики діяльності підприємств; • ролі і місця інформації та комунікацій в управлінні підприємством; • ролі, напрямів розвитку економічної безпеки підприємницької діяльності; • формування, розвиток, оцінювання, мотивація, використання, переміщення персоналу підприємства, ефективності управління персоналом на підприємстві; • ролі керівництва та лідерства у ефективному функціонуванні підприємства, розвитку організаційної культури на підприємстві; • прогнозування перспектив технологічного оновлення підприємств з урахуванням загальних тенденцій науково-технічного й інноваційного розвитку; • принципів та методів управління підприємством; • державного управління підприємницької діяльності, державних програм соціально-економічного розвитку та державних цільових програм.
3	Орієнтація програми	Дослідницька і прикладна. Наукові дослідження та продукування нових знань в галузі менеджменту з розробкою ефективних механізмів управління, що мають широке практичне значення та застосування.
4	Особливості програми	Програма орієнтує на розширення та поглиблення теоретико-методологічного та науково-методичного базису розвитку науки управління та менеджменту, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень в сфері менеджменту, на засаді співробітництва із закладами системи Міністерства освіти і науки України, міжнародними організаціями, закордонними науковими установами та навчальними закладами.

С		Працевлаштування та продовження освіти
1	Працевлаштування	<p>Наукова та викладацька діяльність у сфері менеджменту. Наукова, адміністративна та управлінська діяльність в закладах науки, освіти, органах влади та підприємствах усіх форм власності та підпорядкування.</p> <p>Посади згідно класифікатору професій України: Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі). Керівники підприємств, установ, організацій (12): керівники підприємств, установ, організацій (директор) (1210.1), керівники різних основних підрозділів (начальник) (1229.1), керівники функціональних підрозділів (начальник) (1231). Керівник науково-дослідного підрозділу (1237), головний фахівець науково-дослідного підрозділу (1237.1), начальник (завідувач) науково-дослідного підрозділу (1237.2), керівник проектів та програм (1238), керівник інших функціональних підрозділів (1239), керівник малих підприємств (директор) (13). Консультант з питань комерційної діяльності та управління (1475.4). Професіонали: викладачі вищих навчальних закладів (2310): докторант, доцент, професор кафедри (2310.1), асистент, викладач вищого навчального закладу (2310.2). Інші професіонали (24): професіонали у сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності (241): професіонали в галузі праці та зайнятості, науковий співробітник в галузі праці та зайнятості (2412.1), Консультант, професіонал з інноваційної діяльності, професіонал з інтелектуальної власності, фахівець з економічного моделювання екологічних систем, фахівець із сертифікації, стандартизації та якості (2419.2); Науковий співробітник з маркетингу, ефективності підприємництва, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності (2419.1), науковий співробітник в галузі економіки (2441.1), науковий співробітник в галузі управління проектами та програмами (2447.1)</p> <p>Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, профільних кафедрах університетів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.</p>
2	Продовження освіти	<p>Навчання впродовж життя для розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах діяльності, а також в інших споріднених галузях наукових знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка на 9-ому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій в галузі «Управління та адміністрування»; - навчання на 8-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в споріднених спеціальностях; - освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії, що містять додаткові наукові та освітні компоненти.
Д	Стиль та методика навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	<p>Основними підходами до викладання та навчання є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання лекційних курсів, семінарів та консультацій із запланованих дисциплін;

		<ul style="list-style-type: none"> - самостійна робота з джерелами інформації у бібліотеці університету та вітчизняних і закордонних наукових бібліотеках України; - використання дистанційних курсів навчання та електронних ресурсів за допомогою мережі Інтернет; - індивідуальні консультації фахівців університету, інших установ НАН України, профільних вищих навчальних закладів; - залучення до консультування аспірантів провідних фахівців профільної галузі; - інформаційна підтримка участі аспірантів в конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів; - залучення аспірантів у складі проектних команд, при виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем, участь у розробці звітних матеріалів, реєстраційних та облікових документів, оформленні патентів та авторських свідоцтв.
2	Система оцінювання	<p>Система оцінювання знань освітньої програми передбачає здійснення поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний</i> контроль проводиться у формі тестів, роботи на практичних заняттях, виступів на семінарах та конференціях, підготовки наукових звітів.</p> <p><i>Підсумковий</i> контроль передбачає диференційований залік або усний іспит. Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом з цієї дисципліни.</p>
3	Форма контролю успішності навчання аспірантів/здобувачів	<p>Аспіранти/здобувачі проходять щорічну атестацію шляхом звітування на засіданні міжкафедрального семінару та Вченої ради Університету про хід виконання освітньо-наукової програми та індивідуального плану.</p> <p>Остаточним результатом навчання аспірантів/здобувачів є повне виконання освітньо-наукової програми, необхідний перелік опублікованих за результатами досліджень наукових праць, у вітчизняних та зарубіжних виданнях та таких, що індексуються у наукометричних базах, апробація результатів на наукових конференціях, належним чином оформлений рукопис дисертації та представлення її на міжкафедральний семінар або до розгляду в спеціалізовану вчену раду для отримання наукового ступеня доктора філософії в галузі 07 Управління та адміністрування, зі спеціальності 073 Менеджмент.</p>
Е		Програмні компетентності
1	Загальні (універсальні)	<ul style="list-style-type: none"> • Аналіз та синтез. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. • Гнучкість мислення. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування фізичних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті. • Групова робота. Здатність виконувати дослідження в групі, та формування навичок, що демонструють здатність до врахування вимог дисципліни, планування та управління часом. • Комунікаційні навички. Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи

		<p>інформаційно-комунікаційні технології та відповідні економічні терміни.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Популяризаційні навички. Уміння спілкуватися із нефахівцями, певні навички викладання. • Етичні установки. Дотримання етичних принципів професійної чесності та порядності. • Компетентність у використанні іноземної мови. • Компетентність у проведенні наукових досліджень на рівні доктора філософії. • Здатність працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами.
2	Фахові	<ul style="list-style-type: none"> • Глибокі знання та розуміння: здатність аналізувати явища та процеси суспільного життя, з точки зору фундаментальних загальнонаукових принципів і знань а також на основі спеціальних методів дослідження соціально-економічних та демографічних процесів і явищ. • Розв'язання проблем. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних з освітньо-наукової програми. • Обчислювальні навички. Здатність використовувати програмне забезпечення (мови програмування, пакети тощо) та великі масиви статистичної інформації для здійснення досліджень та моделювання соціально-економічних та демографічних процесів. • Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові галузі науки, використовуючи здобуті фахові знання.
F	Програмні результати навчання	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Знання</i> іноземної мови, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, <i>розуміння фахових</i> наукових та професійних текстів, <i>вміння та навички</i> спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі. • <i>Знання</i> методів наукових досліджень та <i>вміння</i> їх використовувати на належному рівні; <i>вміння</i> розшукувати, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати отриману інформацію (наукові статті, науково-аналітичні матеріали, бази даних тощо). • <i>Знання</i> теорії і <i>розуміння</i> методології системного аналізу, принципів застосування системного підходу при дослідженні соціально-економічних процесів та явищ, <i>вміння</i> використовувати методологію системного аналізу в сфері менеджменту; <ul style="list-style-type: none"> • <i>Знання</i> змісту і порядку розрахунків основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Гірша (h-індекс), імпакт-фактор (ІФ, або IF)); <i>вміння</i> працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами. • <i>Знання і вміння</i> використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми при проведенні наукових досліджень. • <i>Вміння та навички</i> працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Scopus, Web of 	

Science, Index Copernicus, Web of Knowledge, PubMed, Mathematics, Springer, Agris, GeoRef та ін.).

- *Знання, розуміння, вміння та навички використання* правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку, *розуміння* змісту і порядку розрахунків основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Гірша (h-індекс), імпаکت-фактор (ІФ, або IF)).

- *Знання* специфіки та основних методів моделювання макро та мікроекономічних процесів та структур, новітніх підходів до їх вивчення; *вміння* впроваджувати методологію статистичного моделювання та прогнозування при оцінці соціально-економічних процесів та структур; володіти сучасними інформаційними технологіями збору, обробки та поширення даних; прогнозувати найімовірніший перебіг процесів на перспективу та аналізувати й оцінювати можливі наслідки зміни явища; розробляти сценарії поведінки соціально-економічних явищ; здатність перевіряти адекватність побудованих моделей.

- *Знання* особливостей формування системи показників економічної безпеки; принципів моделювання економічної безпеки систем; особливості розробки та використання комплексів моделей економічної безпеки на мікрорівні; економіко-математичні методи та моделі, що використовуються для формування класів станів економічної безпеки, оцінки нормативних значень показників економічної безпеки, розпізнання поточного стану економічної безпеки, прогнозування стану економічної безпеки, формування рішень з управління економічною безпекою; *вміння* здійснювати оцінку рівня окремих загроз економічної безпеки; проводити аналіз взаємозв'язків і взаємовпливів загроз економічної безпеки; оцінювати та аналізувати вплив загроз економічної безпеки на сукупний рівень економічної безпеки; оцінювати та аналізувати взаємозв'язки економічної безпеки систем різного рівня ієрархії; прогнозувати рівень окремих загроз економічної безпеки та сукупного рівня економічної безпеки; прогнозувати зміни стану економічної безпеки; формувати рішення з управління економічною безпекою та оцінювати їх ефективність

- *Знання* природи, закономірностей та факторів розвитку конкуренції на локальному та глобальному рівнях; форми та механізми конкурентної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин; принципів та інструментарію оцінювання ефективності конкурентної політики; принципів та механізмів управління конкурентоспроможністю товарів, послуг, підприємств, галузей, міжгалузевих комплексів, країн світу; конкурентних механізмів формування та розвитку глобальної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародних економічних відносин; перспективи та напрями забезпечення високого конкурентного статусу України у глобальному економічному просторі; *вміння* аналізувати і прогнозувати характер та глибину конкурентної взаємодії суб'єктів глобальної економіки; ідентифікувати фактори і механізми формування конкурентоспроможності; ідентифікувати галузеві та секторальні імперативи формування конкурентних переваг суб'єктів міжнародних економічних відносин; застосовувати сучасну техніку консалтингу для виявлення ключових проблем забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу та обґрунтування способів їх розв'язання; розробляти та впроваджувати системи управління конкурентоспроможністю у бізнес-процеси; розробляти стратегії конкурентоспроможності регіонів та країн в умовах глобалізації; аналізувати і застосовувати інструменти і механізми конкурентної політики на різних фазах конкурентної взаємодії суб'єктів бізнесу.

- *Знання* понятійного апарату та методології дослідження проблем у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства; впливу світових економічних

процесів на діяльність підприємств; технологію проведення аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності; *вміння* використовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи для дослідження зовнішньоекономічної діяльності; обґрунтовувати критерії для оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

- *Знання* основних аспектів формування організаційного та інформаційного забезпечення інноваційного менеджменту на підприємстві; методики розроблення бізнес-планів реальних інвестиційних проектів, обґрунтування інвестиційних програм; *вміння* вирішувати організаційні та виробничі завдання при впровадженні інновацій; використовувати науково-практичні методи при вирішенні проблем управління інноваційними процесами та проектами; аналітично мислити при визначенні основних показників прибутковості інноваційних проектів і прийнятті рішень про оптимальний варіант проекту.

- *Знання* теорії ризику зовнішньоторгових операцій, їх кредитно-фінансового забезпечення, валютних і інвестиційних ризиків; *вміння* самостійно будувати карти ризиків, комплексно управляти ризиками, що виникають у міжнародному бізнесі, використовувати організаційні і ринкові інструменти для максимального зниження ризиків на мікрорівні; розробляти механізми страхування зовнішньоекономічних ризиків; захисту від валютних та кредитних ризиків при здійсненні контрактних взаємовідносин.

- *Знання* теоретико-методологічних концепцій маркетингу та логістики, стратегії і тактики логістики; методичного інструментарію маркетингу та логістики; особливості логістичного менеджменту та його місце в системі менеджменту підприємств; передумов створення та особливостей функціонування логістичних та маркетингових систем; функціональних областей логістики; інформаційне, технічне, організаційне, правове забезпечення логістичного підходу до управління фірмою з метою економії трудових, матеріальних, грошових та енергетичних ресурсів, підвищення ефективності управління на різних рівнях, забезпечення необхідної якості споживчих благ, тенденції розвитку глобальної логістики; *вміння* будувати логістичні системи; розроблювати виробничо-економічні процеси для підприємств з використанням логістичного підходу; розробляти пропозиції щодо удосконалення маркетингових та логістичних систем і механізмів їх функціонування; оцінювати економічну ефективність та наслідки здійснення логістичних рішень.

**Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової програми):**

Доктор економічних наук, професор

І. Т. Кіщак

Члени проектної групи:

Доктор економічних наук, доцент

Л. В. Назарова

Доктор економічних наук, професор

Т. А. Бурова

Доктор економічних наук, професор

Т. В. Стройко

Ректор

В.Д. Будак